

CONSTANȚA

APARE DUMINICA

20 Bani Numărul

Administrația strada Gărei No. 25.

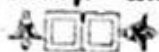
Abonamentul Lei 10 pe an

Christos a Inviat!

Se împlinesc aproape 20 de veacuri, de când Omul-D-zeu și-a coborât esistența sa pe pământ, ca să propovăduiască și să pecetluiască, în urmă, cu sacrificiul vieții, principiile înalte ale moralei sale, care de atunci ocârmuesc lumea... Multe, prea multe restriști au apăsât de atunci lumea creștinească, totuși credința neștrămutată, ce învățăturile Mântuitorului a sădit în inima omenească, a trecut peste ele și pe zi ce merge vedem cum binele ia treptat locul vrășmașului său: răul.

Conștienți în urmările viitorimel, salutăm cu smerenie, aniversarea Invierii, Sf. Serbătorii ale Paștelor, cea mai de căpetenie serbare creștinească și urând cetitorilor noștri un an fericit, încheiem cu strigarea de bucurie a tuturor creștinilor:

Christos a Inviat!
La mulți ani!

Noul Guvern

În fine, după neisbutirea d-lui Tache Giani, președintele Camerei, de a forma un minister liberal concentrat, Maiestatea Sa Regele a chemat pe d-l Gh. Gr. Cantacuzino, însărcinându-l să alcătuiască un minister conservator.

Sâmbătă la 10 Aprilie d-l Cantacuzino a prezentat M. S. lista viitorilor miniștri, pe care M. S. a aprobat-o iar a doua zi, Duminică noii miniștri au de-

pus legiuitul jurământ înaintea M. Sale.

Noul minister s'a constituit precum urmează:

Gh. Gr. Cantacuzino, președinte al consiliului și ministru de interne;

General Gh. Manu, ministru de finanțe;

Ion Lahovary, ministru de externe;

N. Fleva, ministru de domenii;

Tache Iosescu, ministru al instrucțiunii publice;

Dr. C. Istrati, ministru lucrărilor publice;

C. Disescu, ministru de justiție; și

Generalul Iacob Lahovary, ministru de resbel.

Noii miniștri sunt puri conservatori afară de d-l N. Fleva, care a fost până aci șeful grupării liberal-democratice.

Nu fac parte din noul guvern membrii celui de al doilea club conservator, *Junimiștii*, al căror șef este d. Carp fost Ministru al Domeniilor.

Cauza de unde a pornit dezbinarea celor două fracțiuni conservatoare, care au guvernat țara împreună până la 1895 sub șefia adânc regretatului Lascar Catargiu, este că alegerea și proclamarea viitorului șef al partidului conservator în persoana d-lui Gh. Gr. Cantacuzino, s'a făcut, la câte-va ore după moartea ilustrului defunct, numai de către comitetul executiv al clubului conservator, fără vestea și participarea comitetului executiv al clubului constituțional, al junimiștilor, tot conservatori și ei.

— De 2 ori greșală: șefii partidelor politice nu se aleg, ci se impun, prin meritele lor.

De aci, credem noi, neisbutirea rezultatului tratativelor de o împreună combinație ministerială care ar fi dat țarei un guvern tare, la înălțimea situațiunii destul de critice, calificată astfel de însuși M. S. Regele.

La oferirea mai multor ministere, ju-

nimiștilor, chiar președenția consiliului d-l Carp a răspuns că vrea puterea, iar nu onoruri și ministere.

Ținta d-lui Carp a fost aprobată în totul de comitetul clubului compus din d-nii foști miniștri T. Rosetti, M. Ghermani, T. Maiorescu, Al. Marghiloman și alți bărbați distinși ai țerei, din care se compune comitetul executiv al clubului constituțional.

Reproducem după „Constituționalul” de la 13 curent organul zilnic oficial al clubului constituțional următorul prim articol, în care se vede aprecierile și atitudinea viitoare a junimiștilor, față de noul guvern:

„NOUL GUVERN

Criza ministerială la care asistăm de 12 zile, și-a luat sfârșit ieri.

D. G. Gr. Cantacuzino, succesorul la șefia partidului conservator al mult regretatului Lascar Catargiu, recunoscut însă numai de o ramură a acestui mare partid, a constituit un cabinet.

„Nu discutăm astăzi valoarea conservatoare a acestui cabinet, primului cabinet constituit în niște împrejurări destul de grele, de moștenitorii parțiali ai lui Lascar Catargiu, nici nu vrem a face prognosticuri ce ar putea fi rău interpretate. Preferim a face urări de izbândă la greaua muncă ce și-a asumat și la întărirea ideii conservatoare atât de necesară ființei și propășirii regatului român.

Noi am combătut cu energie cabinetul presidat de d. Dim. A. Sturdza, care mergând dintr'o greșală în alta, ajunsese a fi intolerabil prin înjosirea dignității naționale, dar întru aceasta n'am urmărit de cât înlăturarea culpabilului din capul afacerilor publice. Putea să vină la guvern ori-cine după densus; era destul să nu meargă pe calea pe care apucase șeful partidului național,

pentru ca noi să-l primim cu bună voință și să reținem atitudinea obiectivă a judecării după fapte. Cu atât mai mult vom păstra o atitudine binevoitoare către un guvern conservator, care sperăm că nu va imita pe partidul d-lui Sturdza în contradicții, va ști a răspunde mai inteligent la nevoile țării și va lucra în atmosfera curată a conservatorismului politic modern.

Cu voce bună dar facem credit cabinetului constituit de d. Gr. G. Cantacuzino și îl așteptăm la faptele care caracterizează acțiunea unui guvern.

Ținem însă de la început o lamurire.

Junimiștii au o personalitate distinctă în partidul conservator, caracterizată prin câte-va trăsuri precise asupra misiunii acestui partid în țara noastră. Această personalitate s'a afirmat destul de lămurit în trecut, atât în opozițiune cât și la guvern. Acțiunile și colaborațiunile lor, țara datorește unele reforme importante, care nu numai că au îmbunătățit și întărit organismul Statului nostru modern, dar unele au avut un caracter social de o mare însemnatate. Aceste reforme au contribuit mult la mărirea prestigiului partidului conservator, iar regretatul Lascar Catargiu se mândrea pentru sine și pentru partid, că are împrejurul său colaborațiunea junimiștilor și că D-zeu îl păstrează zilele ca să presideze un cabinet ca acel dat la 1892 de întregul partid conservator.

Natural că ceea ce a motivat încheierea politică a junimiștilor și rolul lor în servirea ideii conservatoare în țară n'a dispărut din conștiința noastră. Din contră noi suntem convingeți, că țara are trebuința de îndrumarea politică indicată de junimiști, atât în schimbarea moravurilor administrative, care câte odată sunt refractare modernizării și se accentuează chiar salbatic, cât și în organizarea mijloacelor prin care statul să meargă încet dar singur către idealul ce încalzește sufletele celor luminați.

Având un trecut cu care ne mândrim, cu care se mândrește întregul partid conservator, vrem să mergem înainte pe aceiași cale. Câmpul e vast în toate direcțiunile vieții de Stat. Ținta e prea înaltă, scopul e prea frumos, pentru a fi noi ispitiți de trecătoarele interese ale momentului.

Noi ținem la idealul nostru politic, cum ține omul la viața lui.

De aceea dacă noul guvern cu eticheta conservatoare va lua-o hotărât pe

drumul îmbunătățirii moravurilor administrative și va veni cu reforme care să consolideze statul și să-i înlesnească mersul înainte de antepost respectat al civilizațiunii la gurile Dunării, nu va găsi sprijinitori mai desinteresați ca noi. Dacă însă din contra, ceea ce ar fi desastros pentru partidul conservator, sub firma lui actuală noul guvern va rămânea sclavul unor apucături inapoiate, își va pierde timpul în micile satisfacțiuni ale unei clientele, nu se va ridica cu mult d'asupra partidului liberal în îngrijirea de interesele generale, se va poticni de greutatea momentului, — atunci de sigur că formațiunea junimistă nu și va abandona idealul, pentru a nu tulbura liniștea aceluia care n'ar avea alt nimic de comun cu noi de cât titulatura de conservatori.

Au mai fost vremuri de nerăbdări neînfrânate, de împerecheri confuze, care întunecase conștiința unor conservatori și izbise de sterilitate încordările partidului. A fost un bine atunci, pentru țară și pentru partid, rezistența junimistă și încrederea lor luminată în vitalitatea unui partid conservator, rezimat pe instinctul de conservare națională și pe învețămintele științei sociale și politice.

N'am pierdut nici astăzi încrederea în menirea noastră și prezența d-lui Fleva în minister ne indică că mai avem o misiune de îndeplinit.

Citim în „Drapelul” de la 13 curent:

„INVASIE DE STRAINI

„Am publicat o petiție trimisă amicului nostru d. V. A. Urechia de mai mulți lucrători români din portul Galați, în care se plâng de invazia a o mulțime de lucrători străini, buna parte din ei oameni fără capătăiu, veniți din toate părțile lumii și cari lucrează pe nimic, luând pâinea din gura indigenilor.

„Lucrătorii noștri cari plătesc biruri, au o familie numeroasă, cerinți mai mari ca oamenii mai civilizați, nu pot suporta concurența dezastruoasă pe care le-o fac străinii fără copii, cari nu plătesc biruri, dorm pe unde pot, se hrănesc cu ori-ce.

„Afară de aceasta cei mai mulți din acești lucrători străini — Lazzi, Turci, Bulgari, Armeni, etc. — sunt oameni cu moravuri detestabile, adesea fugiți din locurile lor pentru crime și delictive, sal-

batici cari nu se dau înapoi ori-cărei calcări de legi.

„Se știe ce nenorociri se întâmplă cu această drojdie omenească în portul Sulina și în jurul Tulcei, unde vin să lucreze la recolta tutunului.

„Câte bătălii sângeroase, câte lovituri de cuțit, câte scandaluri rușinoase, câte fete și femei necinstite de acești netoți veniți din părțile cele mai salbatice ale orientului!

„Prezența lor nu s'ar putea tolera de cât ca o necesitate absolută, numai în cazul când prea marea lipsă de brațe ne-ar sili să ne adresăm ori unde pentru a ni le preocupa, să primim pe ori și cine.

„Dar să primim în sânul nostru această vermină omenească pentru ca să ia pâinea din gura lucrătorilor români, aceasta nu se poate admite și nu se poate tolera.

„Noul guvern — dacă îl vom avea — va trebui să se ocupe de această chestiune și să-i dea o soluțiune favorabilă lucrătorilor români.

La nevoie vom mai reveni.”

Ceea ce se vede a fi la Galați, la noi, în Constanța, e cu vîrf și îndesat. Nu numai hamalii la port și diferiții lucrători de la actualele lucrări publice în construcție sunt streini, cu miiile din toate părțile lumii, dar chiar între lucrătorii primăriei, sacagiți de la serviciul curățirii străzilor, căruțași, măturătorii, pavatori și salabori, *nu scim dacă există un român*, ei toți Lazzi și Armeni din Trepizona, Bulgari, Serbi și Muntenegreni, strănsură din toată Peninsula Balcanică.

De când cu plecarea fostului prefect, d-l Quintescu, orașul s'a reumplut de Evrei, fără capătăiu, din toate părțile țării și streinătate. Unii din ei, stabiliți cu zorul, cu autorizație telegrafică ministerială, ca peste 5 luni să dea un faliment de 60.000 lei, cum a fost acela de pe strada Carol, aegustorie de vasele.

Prin hotelari, birtari, berarii, băcanii, lipscăniți, cărciume, cafenele, nu e un băiat român, n'auzi un graiu românesc. Nefiind populațiune românească în oraș, afara de funcționari și militari, negustorii sunt siliți a-și aduce copiii streini de pe afara, fie-care de naționalitatea sa.

Nimeni nu e de vină de cât fostul consiliu de miniștri, inspirat de d-nul Ferichide și prefectul său Luca Ionescu, în resolvarea petițiunii muncitorilor români, prin care li s'a refuzat câte un

loc de casă la marginile orașului, preferându-se țiganii și toate lepădăturile orientului, cari șed claie peste grămadă — pericol de ciumă și alte pestilențe — prin bordurile ce le-a fost îngăduit a construi pe malul mării.

Administrație național-liberală!

INFORMAȚIUNI

Urăm tuturor abonăților noștri să petreacă Sfintele Sărbători ale Învierii lui Christos cu bine și fericire.

Secretari generali de ministere au fost numiți: d-l D. Nenițescu, fratele prefectului de Tulcea, la interne; d-nul inginer Cucu, la domenii; d-l d-r Pușcariu, la instrucție.

Prefect al Poliției Capitalei d-l General Algiu. Prefect al județului Constanța a fost numit d-l Gh. Canănaș, fost prefect la Dorohoiu și prefect de poliție la Iași.

Toți prefectii au fost schimbați, afară de d-l D. Moruzi, cumnat cu d-l Prim-ministru și d-nul Ion Nenițescu de la Tulcea, care rămâne.

Prefecți la Brăila și Galați au fost numiți domnii Ion Suditu și Sebastian Moruzi la Galați.

Comandant al Diviziei Dobrogea, în locul d-lui General J. Lahovary, a fost numit d-l General Candiano-Popescu.

D-nii perceptori, împreună cu agenții domeniilor, au întocmit tablourile de deposedarea de terenuri cumparate sau de rescumpărat, a acelor ce n-au plătit în termen ratele datorite. Aviz celor întârziți cu 2 și 3 rate; grăbească-se a plăti înainte ca lucrările să fie aprobate de minister, dacă nu voesc a rămâne fără pământ.

D-nii agenți domeniilor lucrăză acum la întocmirea tablourilor despre cei cărora s'a vândut loturi mici și pu domiciliază în comuna respectivă, care urmează a fi deposedați.

Avis celor ce domiciliază în alte comune de cât acele unde li s'a vândut pământ.

D-l inginer Gh. V. Cordea, șeful pescăriilor Statului din Dobrogea a pus la 10 curent, în lacurile Mangalia, Sintghiol și Cieracci, vreo 30.000 raci, aduși din balta Snagovului, jud. Ilfov. Am asistat la împănștiarea lor în jarul

lacului Sintghiol; nici unul n'a eșit la uscat până a doua zi, dovadă că le place apa.

Păcat că sunt prea mici. Administrația centrală a pescăriilor trebuia să trimită raci mari, de același soi cu ce au fost și mai sunt încă, foarte puțin, în aceste ghioluri.

Greșala ar trebui reparată anul viitor, trimițându-se raci mai din vreme, în luna Martie, epoca cea mai priincioasă sămănării lor.

La 23 Aprilie sunt alergările de cai în Constanța. D-l veterinar Filip se află deja în Constanța, pentru pregătirea lor.

Confratele „Timpul” din București a avut mai zilele trecute un articol din Tulcea, care trata despre chiria la care sunt impuși cei ce au ocupat mai mult de 2000 m. p. din vetrele satelor, susținând că și locuitorii vechi ar fi obligați la plată pentru posesiunile lor *ab-antiquo*. Pe cât știu: noi nu sunt puși la plată de cât cei ce au acaparat asemenea locuri după venirea Românilor, după delimitarea vetrelor satelor, iar nu și locuitorii vechi pentru vechile lor posesiuni.

Correspondentul „Timpului”, de sigur v.e-un proprietar al cel dintr'o cătună a comunei Caranasuf, care are o mare muscă pe caciulă, cât 3 hectare cel puțin, a fost reu inspirat. Nu credem ca d-l Nenițescu să facă degăba zăticnelă oamenilor, punându-i pe drumuri, ca tribunal, fără nici un rost.

O sectă nemiloasă bântue în toată Dobrogea. Dacă peste 10 zile nu plouă nu se face de loc fân anul acesta: pășunile deja sunt sleite.

D-l I. Rîmniceanu, a fost numit director al Eforiei Spitalelor civile din București. Felicităm din toată inima pe d-l Rîmniceanu, pentru satisfacțiunea ce i s'a dat.

La această Eforie, s'a constatat că, în timp de 10 zile, de la 1 Aprilie curent și până la înlocuirea Eforiilor, tot capitolul din buget, de 60.000 lei, al paragrafului milelor, pe exercițiul financiar 1899—900, e fost deja cheltuit. Și asemenea Eforii au înlocuit pe d-nul Rîmniceanu, după 30 de ani de conducere a acestei instituții!!

S'ar părea că pompierii au făcut o

invoială cu văcsuitorii de ghețe. În unele zile se varsă atâta apă pe strada mare și în piață, că trebuie să umbli cu galoși sub soarele cel mai ardetor. Bun simț n'au oamenii aceștia!

Asemenea perceptorii. Nu gasesc et o altă piață unde să scoată spre vindere zdrențele platnicilor rei, de cât piața lui Ovidiu? toată diulica hodorigită de tobe.

În dimineața zilei de 10 Aprilie s'a găsit mort, într'un pavilion al grădinii Belvedere, un cerșetor, turc, bătrân ca de 60 ani, asupra căruia s'a găsit monede de aur și argint de peste 1.300 lei. — Cerșetorul, se afirma, că ar fi murit din cauza foamei.

Următoarele comune din județul Constanța au fost autorizate să contracteze împrumuturi la Casa școalelor pentru construirea de localuri școlare:

Șiriu, lei 20.200; Cara-Omer 9.500; Carol I 26.400; Mahmut-Cuins 23.100; Tortoman 15.400; Tașpunar 16.000; Calfa 15.400; Alacap 12.400; Copadin 24.700; Rașova 31.300 lei.

Dacă fostul prefect ar fi voit să 'și bata cât de puțin capul, ar fi găsit mijloace de a face școlile, cum fac Nemții școlile lor și Românii bisericile, fără a îngloba comunele în datorii; dar se cere bătaie de cap, și d-l Luca Ionescu, care parasesce prefectura, spre cele mai adânci regrete ale tuturor actualilor miniștrii, spune d-sa celor ce voesc să 'i audă, nu vrea să aibă asemenea bătaie de cap: mai bine un împrumut.

Halal de gospodar!

Noul contingent al armatei va fi chemat sub drapel pe ziua de 1 Mai viitor, când va începe perioada de instrucțiune, care va dura 2 luni, până la 1 Iulie viitor.

D. Maior Coanda, directorul serviciului maritim român, a adresat d-nului ministru al lucrărilor publice un interesant raport, în privința avantajilor ce ar rezulta pentru comerțul nostru, din crearea unui serviciu permanent de navigație pe coastele Asiei mici, până la Smirna.

Cu începere de la 3 (15) Mai viitor, se înființează pe Dunare un serviciu regulat bimensual de mărfuri și colete între Severin și Regensburg (Bavaria)

in corespondența cu serviciul existent săptămânal dintre Sulina și Severin.

Tarifele definitive pentru acest fel de transporturi vor fi publicate la 19 Aprilie.

In ziua de 12 curent, orele 2 p. m. au ars in cătuna Derinkioi, com. Tortoman plasa Medjidie 8 case, 9 coșare, 7 hambare, 2 cășle de oi, 32 șire de nutreț, 4900 banițe diferite produse, mai multe uelte agricole și mașini, 1 vacă, câți-va viței, oi, miei, porci și păseri, avere a 10 locuitori din acel sat.

Focul a provenit de la gunoaiele din marginea satului, vintul fiind foarte tare.

Luptă cu bandiți

Zilele trecute o luptă teribilă cu bandiți s'a desfășurat in apropiere de Cernavoda. O doamnă Nestor, al cărei soț a fost jefuit de bandiți, s'a luptat cu bandiții și i-a pus pe fugă, scăpându-și ast-fel cu viața soțul și copil.

Bandiții in număr de 4 au intrat in curtea moșiei d-lui I. G. Popa din comuna Mahmut-Cuins, in seara de Duminică 4 Aprilie, D. Nestor, administratorul moșiei, i-a observat de departe, dar a crezut că sint niscai-va muncitori și i-a primit intr'o casă mică, unde se prepara mîncarea pentru servitori.

Bandiții, fără a mai aștepta ceva, începură a tortura pe d. Nestor cerindu-l bani, in timp ce doi dintre ei trăgeau focuri de revolver afară pentru ca să nu se apropie nimeni. El cerură

d-lui Nestor să meargă in casa și să le dea toți banii ce-i are, căci alt-fel îl omoară. Torturatul spuse că n'are bani și striga intr'una ajutor, fără însă ca servitorii moșiei să-i poată veni in ajutor.

D-na Nestor se afla in casa de locuință a moșiei situată in fața casei mici unde bandiții torturau pe soțul său. Auzind țipetele de desperare și focurile de revolver, eși in balcon de unde văzu pe bandiți.

Cu un curaj uimitor, dōmna Nestor luă atunci un revolver și începuse să tragă focuri in bandiți.

Punând inainte pe d. Nestor, bandiții inaintară spre casă, incercând a forța ușa. D-na Nestor însă, după ce termină gloanțele din primul revolver, luă un alt revolver și trase in bandiți. Aceștia

erau disperați ca nu pot face nimic, și luând 90 de lei și ceasornicul d-lui Nestor, o luară la fugă, ducând pe brațe pe unul dintr'înși, care se vede că a fost rănit, căci in curte au rămas urme de sînge.

Autoritățile n'au putut pune mîna pînă acum pe bandiți.

Asupra unei tâlhării comisă de un băiet de prăvălie și doi magazineri de la două case bune, a căror victimă a fost d-l Lascar Lascaride, șeful firmei Fr. Lascaride din Constanța, cu 52 lire englezești, vom da amănuntele in numărul viitor, împrejurările in care s'a comis meritând o espunere mai largă. Tâlhării au fost prinși, doi pe loc, in noaptea spre 11 curent; iar cel-l'alt a doua zi la Hasiduluk.

MICROSCOPUL MIRACULOS

din care s'au vindut la expoziția din Chicago peste 2 jum. milioane, se vinde acum prin noi pentru minimul preț de

L E I 3

franco de transport și de vamă contra trimiterei anticipative a sumei. Avantajele acestui microscop miraculos sunt că se poate vedea fie-care obiect de o mie de ori mai mare, ast-fel că atome de praf și insecte invisibile pentru ochiul omului se pot vedea in mărimea unui gândac. Indispensabil pentru studiul botanicei și zoologiei și un aparat casnic de mult dorit pentru examinarea alimentelor in privința falsificării cărnei și a... Insectele care trăesc in apă și care nu se pot vedea cu ochiul liber se ved perfect cu el. Afară de acestea microscopul e provădit cu o lupă pentru ca miopii să poată vedea scrisul cel mai mărunt. Instrucțiunea e alăturată instrumentului. Expediția prin:

M. FEITH, Viena II/3 Adlerhof

Furnisorul Societății I. R. a Funcționarilor.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

BUCURESCI

117.—CALEA DOROBANTILOR.—117

CRAIOVA

18. — STRADA BUCOVET. — 18

MAȘINE AGRICOLE